

העניין / עיון / חייב

בעין חינוכית מספר 119, כ"ז בטבת תשע"ג

אל תעשו לייק...

הרב יונה גודמן, ראש תחום חינוך אמוני

שמדבר בשפה צעירה זו מעידים חלק מנתוני הסקרים המנבאים את תוצאות הבחירות.

הבעיה היא אחת. כדי לעשות 'לייק' בפייסבוק, לא צריך לקום מהכורסה. די בתנועת אצבע על מסך המגע; כדי להשיב לסקר טלפוני ולומר שאני תומך ב-X, אין צורך לנסוע לקלפי אמתי ולהמתין בטור. במילים אחרות, ייתכן שתוצאות שהושגו בסקרים טלפוניים ובלייקים לא יתורגמו למנדטים וליכולת השפעה על המדינה. לא די להביע תמיכה ברשימה זו או אחרת מהכורסה. למען השפעה על עתיד העם והארץ; כדי שעמדותיך הרוחניות תשפעה בזירה הציבורית – נדרש לקום, לנסוע לקלפי (עם תעודת זהות!) ולהצביע.

אך הנקודה עמוקה יותר. לא מכבר הייתי בביקור אצל מו"ר הרב דרוקמן יחד עם סטודנטיות מהמכללה. לקראת סוף המפגש שאלו אותו באיזה מצב רוח הוא הולך כשהוא ניגש להצביע; האם הוא 'מצוברח' כי אינו אוהב את המערכת הפוליטית ואת פרצופה ומצביע רק כי אין ברירה? הרב קפץ ואמר: "מה פתאום! אני הולך בשמחה גדולה!" לדבריו, "אחרי אלפיים שנות גלות ושפלות, זיכה אותנו הקב"ה במדינה שאנו קובעים בה את דרכה. אלפיים שנה היינו סמוכים על שולחנם של הגויים, ליתר דיוק – אלפיים שנה היינו מתחת לשולחן של הגויים. והנה זוכים לממשלה יהודית שאני יכול להשתתף בבחירתה!" הבנה יסודית זו של הזכות והמצווה שיש במעשה הבחירה (גם אם היא מצריכה נסיעה לקלפי בצד שני של המדינה) – חשובה. מספרים על אנשים שבראשית ימיה של המדינה היו מתלבשים בבגדי החג היפים ביותר שלהם כדי ללכת להצביע. הם

אל תעשו 'לייק' לבנט. למען האמת, גם לא לאף אחד אחר. אך בואו לא נקדים את המאוחר, ונתחיל מההתחלה. אחד השינויים הגדולים של מערכת הבחירות הנוכחית לכנסת הוא המקום שה'ניו-מדיה' משחק בהסברה ובתעמולה. הכוונה לשימוש המקצועי שחלק מהמפלגות עושות ברשתות חברתיות בכלל ובפייסבוק בפרט, בשימוש בסרטים קצרים המופצים במהירות לעשרות אלפי אנשים דרך יו-טיוב, הנצפים דרך הסמרטפונים וכו'. לא עוד כנסי בחירות בבית-העם; לא עוד כנסי בחירות בכיכרה של עיר שבהם נהגו בעבר ליטול חלק אלפי תומכים. חלק מאתנו, ובעיקר המבוגרים, מודעים לקיומם של אמצעי תקשורת חדשים אלו, אך ממש לא 'חיים' אותם. אך לחלקים רחבים של הדור הצעיר – העולם המקוון הוא מקום מגוריו. פייסבוק הוא הסלון, ולמרפסת עם התצפית קוראים יו-טיוב. צעיר כזה מעלה דברים 'לוול' שלו ב'פייס', מסמן 'אהבתי' לטובת מאות חבריו הווירטואליים, ומפיץ מסרים שנעשים ויראליים. הפריימריז שהתקיימו לא מכבר במפלגת הבית היהודי היו לא רק על תכנים ועל חזון, אלא גם מאבק בין מי שפעל בשיטות הישנות שבלבן עבודתם של אנשי שטח ומטות מקומיים, ובין מי שהעלה על נס בעיקר את העבודה דרך אמצעי הניו-מדיה. בהתמודדות הזו, הניו-מדיה זכתה בענק. דבר דומה מתרחש כעת בזירה הארצית. מאז הבחירות הקודמות הצטרפו 300,000 איש לבעלי זכות ההצבעה שיוכלו לראשונה להצביע. הם צעירים, ומדברים את שפת הרשת; הם חשופים למסרים קליטים המועברים בסמרטפונים ולא לתשדירי המפלגות בטלוויזיה. על הצלחתו של מי

לנו היום במידה מסויימת מצב של שליטה על הארץ, ושזכינו למצב זה שידנו תקיפה – יש בה חלק חשוב של גאולה. יש בזה יותר מאתחלתא דגאולה, ויש בזה צד חשוב של ניגוד לגלות [...]. אם אנו ביטלנו שיעבוד מלכות זרה על שטח גיאוגרפי שלנו – קירבנו את ימות המשיח (הרב צבי יהודה, עמ' 127–128).⁴

מתוך מבט שכזה עלינו לגשת להצביע, אף אם זה דורש מאמץ; מתוך שמחה ומתוך רצון שקולנו ישפיע על עיצוב הנהגת המדינה.

עם כל הכבוד ל"לייקים" – אל תסתפקו בלייק עבור אף מפלגה. פשוט, ועדת הבחירות המרכזית אינה סופרת אותם, וממילא היא אינה סופרת אתכם, בבואה לקבוע את הרכב הכנסת הבא.

עצמאות ישראל כערך מחשבתי וכיסוד הלכתי

מו"ר הרב נריה זצ"ל

[...] בישראל ישנן מצוות התלויות לא רק בארץ אלא בעצמאות העם בארץ נחלתו [...] עלינו להבין את היחס וההערכה למעמדה המלכותי של האומה [...] לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא תהא אומה ולשון שולטת בהן [...] השחרור הגמור משעבוד מלכויות הוא הוא הגאולה המשיחית

(הרב נריה זצ"ל, ישראל במדינתו, קריית מלאכי: מרכז נריה, עמ' 188–191).

ניתן לעשות מנוי אישי (ללא עלות) על דפי "בעין

חינוכית". נא לפנות לשרון: sharonz@orot.ac.il

הבינו את גודל המעמד. השאלה שנתרה היא אם גם אנו מבינים זאת...

מי שמתבונן במבט שטחי רואה אולי רק את חולשותיה של המערכת הפוליטית וחש חלילה ניכור כלפי הבחירות בפרט והכנסת בכלל. אך מי שישתכל במבט רחב ומאמין בברך ויודה על הזכות לבחור ממשלה וכנסת, אף על פי שיש מה לתקן בהן. דווקא כדי להיות שותף לתיקון של אלו הוא ידאג להצביע ולשלוח לכנסת אנשים שלדעתו מביעים את האמת כפי שהוא מבין אותה.

כבר לאברהם אבינו הובטח "ומלכים ממך יצאו" (בראשית יז, ו) ואף ליעקב אבינו נאמר "ומלכים מחלצוך יצאו" (שם לה, יא). פסוקים אלו מתפרשים בין השאר כהבטחה אלוקית שעוד תזכו להיחפך לעם ריבוני, עם שלטון משלו.¹ זו מצווה! הרמב"ן שמוכר לנו כל כך קובע כי יש איסור דאורייתא הקשור לאי-הקמת שלטון עצמי בארץ ישראל: "שלא נעזבנה ביד זולתנו מן האומות" (הוספה ד' לספר המצוות). במילים פשוטות, לא די להקים יישובים בארץ וליישובה, אלא נדרשים אנו לכוון בארץ שלטון יהודי ריבוני ולא לאפשר לה להיות חלילה תחת בעלות "זולתנו מן האומות". ניתן להאריך עוד, אך היסוד פשוט. להצביע בבחירות לממשלה של עם ישראל בארצו – זו זכות גדולה שהיא גם חובה. לא רק זכות וחובה אזרחיים, אלא בעיקר יהודיים-תורניים!

לא בכדי קבע הרב צבי יהודה קוק זצ"ל (שבדמותו אנו עוסקים השנה, במלאות שלושים שנה להסתלקותו), כי למרות הקשיים והתסכולים שיש לנו לעתים מהמתרחש במדינה:

ההתחברות של העם עם הארץ, אלה הם פעמי המשיח, ודבר זה נעשה קמעה-קמעה, מדרגה אחר מדרגה. עד שהדבר מתגלה בשלמותו יש דרכי מעבר, ואנו נמצאים בדרכי מעבר אלה, שמתוכם נגיע, בעזרת ד', לגאולה שלמה, ואין גאולה אלא ריבונות:² ממשלה של העם במלוא רוחב ארצנו המיושבת והפורחת [...] עתה אנו נמצאים בדרך לגאולה השלמה – עם המלחמה והניצחון³ התקדמנו צעד נוסף לקראתה [...] העובדה שיש

1 בהיעדר מלך ומלוכה השלטון מתבטא ברצון העם הבוחר את ממשלתו. ראו דברי הראי"ה (משפט כהן, תשנ"ג, עמ' קמד). וברוח דומה דברי בנו, הרב צבי יהודה זצ"ל (שיחות הרצי"ה על התורה, בעריכת הרב ש' אבינר, חלק ה, עמ' 349), וכן אצל הרב נריה זצ"ל "ישראל במדינתו", עמ' 198 וכן אצל רבים מתלמידיהם.

2 ההדגשה שלי. י"ג.

3 הכוונה למלחמת ששת הימים.